

**ESPOO
ESBO**

Yhteenvetosivu: Keski-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelma 2022-2032 sidosryhmäkysely

Espoon kaupunki päivittää alueittain kaupungin hallinnoimien metsäalueiden ja niittyjen luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmia. Suunnitelmat tehdään kymmenvuotiskaudelle ja se sisältää kuvauksen luonnon tilasta puusto- ja luontotietoineen suunnitelman laadinnan hetkellä sekä luonnonhoidolliset toimenpiteet suunnitelmakauden ajaksi. Suunnitelmat tehdään noudattaen Espoon metsien ja niittyjen hoidon toimintamallia, joka asettaa periaatteet ja tavoitteet suunnittelutyölle.

Toimintamallin mukaiset hoidon tavoitteet ovat:

- Metsät ja niityt tuottavat monipuolisia ekosysteemipalveluita.
- Metsissä ja niityillä elävän lajiston monimuotoisuutta suojellaan.
- Vahvistetaan metsien ja niittyjen kykyä kestää kasvuolosuhteiden muutoksia.
- Arvokkaita maisemia hoidetaan niiden ominaispiirteitä vahvistaen.
- Asukkaat ja sidosryhmät voivat vaikuttaa metsien ja niittyjen hoidon prosesseihin

Vuosina 2021-2022 suunnittelun kohteena on Keski-Espoon suunnittelualue, jolla on noin 400 hehtaaria Espoon kaupungin hallinnoimia metsäisiä alueita tai niittyjä ja avoimia alueita. Osana luonnon- ja maisemanhoitosuunnittelun prosessia on vuorovaikutustyö, jota tehdään asukkaiden ja sidosryhmien kanssa suunnittelutyön edetessä sekä suunnitelman viimeistelyvaiheessa. Tämä sidosryhmäkysely on osa suunnittelun vuorovaikutusprosessia.

Sidosryhmäkyselyllä tahdotaan kerätä tietoa alueella toimivien sidosryhmien kuten asukasyhdistysten tai järjestöjen tyytyväisyydestä alueen luonnonhoidon tasoon, kokemuksia metsien ja niittyjen erilaisista käyttöarvoista sekä yleisiä näkemyksiä alueen metsien ja niittyjen tilasta.

Metsien ja niittyjen hoitoon Espoossa voit tutustua lisää www.espoo.fi Liikunta ja luonto -osion Tietoa luonnosta ja ympäristöstä -aihealueen alta. Sieltä löydät muun muassa Metsien ja niittyjen hoidon toimintamallin 2017 ja Niittyjen ja avoimien alueiden toimenpideohjelman 2021-2031.

Lisätietoja tarvittaessa antaa:

Tero Alatalo, Metsäsuunnittelija, Luonnonhoitoyksikkö, Espoon kaupunki.

tero.alatalo@espoo.fi

Täyttäkää kysely huolellisesti. Tekstilaatikoita voi venyttää suuremmiksi ja pakollisiin kysymyksiin vastaamalla pääsette etenemään kyselyssä. Voitte tallentaa kyselyn ja jatkaa sen täyttämistä myöhemmin

Tallenna ja jatka myöhemmin -painikkeista. Kyselyn päätteeksi avautuu yhteenvetosivu, jolta voitte tulostaa tai tallentaa omat vastauksenne ennen kyselyn päättämistä. Kyselyyn voi vastata vain yhden kerran. Kysely on auki 24.11.2021 asti.

1. Vastaajan tiedot

Organisaatio	Espoon ympäristöyhdistys ry
Vastaajan tehtävä organisaatiossa	puheenjohtaja
Organisaation kuvaus ja tehtävä	Luonnonympäristön ja perinnemaisemien suojelu
Alue, jolla organisaatio toimii	Espoo
Organisaation jäsenmäärä	1670

2. Millainen tausta teillä on liittyen metsiin ja metsien hoitoon? Miten hyvin tunnette Keski-Espoon metsiä? *

Suomen luonnonsuojeluliiton jäsenyhdistyksenä tunnemme metsäluonnon arvot ja metsien hoidon periaatteet hyvin. Meillä on metsäasiantuntijoita ja luontokartoittajia apuna. ☐
Tuntemme Keski-Espoon metsät hyvin.

Keski-Espoon kaupungin omistamat metsät ja niityt sekä niiden suunnittelu, hoito ja vuorovaikutus

Suunnittelualueen rajausta punaisella viivalla ja kaupungin hallinnoimat metsät ja niityt vihreällä täytöllä.

3. Mitä mieltä olette Keski-Espoon metsien ja niittyjen hoidosta tähän asti sekä näiden viheralueiden nykytilasta? *

Keski-Espoon metsät ovat rakentamisen vaikutuksesta hälyttävästi vähentyneet ja sirpaloituneet, vaarantaen jopa maakunnallisesti tärkeitä ekologisia yhteyksiä. Perinnemaisemien suojeluun ja hoitoon ja vieraslajien torjuntaan ei ole kiinnitetty tarpeeksi huomiota.

4. Millaisena näette metsien ja niittyjen käytön tarpeen tällä hetkellä ja miten näiden viheralueiden rakenne vastaa näihin tarpeisiin? *

Metsien ja niittyjen virkistyskäytön tarve on kasvanut paljon, ja kasvaa edelleen asutuksen laajetessa, jolloin vapaat luontoympäristöt samalla joutuvat yhä ahtaammalle. Pienetkin metsäiset alueet ja kukkaniityt ovat tärkeitä ja tuovat iloa ihmisille, mutta koveneva kulutus heikentää luontoarvoja. Viheralueiden rakenne pitäisi säilyttää pirstomiselta, jotta virkistyskäyttö olisi mahdollista mahdollisimman laajalle väestölle ihan lähiluonnossa.

5. Millaisiin tarpeisiin Keski-Espoon metsien ja niittyjen pitäisi vastata, millaisia niiden pitäisi olla ja miten niitä pitäisi hoitaa tulevaisuudessa? *

Pientenkin metsäisten alueiden ja lähiluonnon (myös niittyjen) merkitys ihmisten virkistyskäytössä on kasvanut. Vaihteleva luonnon- ja kulttuurimaisema on myös olennainen tekijä kaupungin ilmettä ja kaupungin asukkaiden elämisen laatua. Niistä on pidettävä huolta kaikin tavoin, ei pelkästään rakentamisen reservialueina. Niittyjen (entisten peltojen; nykyisin yksipuolisia heinikkoja) ekologista monimuotoisuutta voitaisiin parantaa oikeanlaisella hoidolla. Metsissä turhat alikasvuston raivaukset köyhdyttävät metsäluontoa ennen muuta lintujen elinympäristönä. Yleisen luontokadon edetessä suuri vastuu monimuotoisuuden ylläpitämisestä on kaupungin luonnonhoidon ammattitaidon varassa..

6. Mitä muita ajatuksia teillä on Keski-Espoon metsiin ja niittyihin liittyen? *

Keski-Espoossa olemme tammivyöhykkeellä, rehevien savikoiden lehdot ja kulttuuriympäristöt, ja toisaalta karujen kallioiden metsät kantavat Suomen rikkaimpiin kuuluvaa luonnon monimuotoisuutta. Siitä kuitenkin pinta-alallisesti suuri osa on viime vuosikymmeninä jo tuhoutunut rakentamisen ja liikenneväylien alle. Luonto hoitaa paljolti itsensä, mutta kulttuuriympäristöjen avoimuutta on pidettävä yllä oikeanlaatuisella hoidolla. Liiallinen kulutus heikentää monia luonnonympäristöjä. Kulun ohjaaminen ulkoilureiteille on tarpeen, mutta niiden rakentamisessa on vaarana mennä liiallisuuksiin. Vanha (1990-luvun?) ulkoilureittisuunnitelma tulisi kiireesti päivittää, ja karsia tarpeettomia väyliä. Luontoympäristöön ei ole tarpeen rakentaa tieverkolle rinnakkaista sujuvien kulkuyhteyksien väylästä. läpi kaupungin.

7. Miten muotoilisitte Keski-Espoon metsien ja niittyjen hoidon tavoitteet organisaationne näkökulmasta? *

Metsä ei tarvitse hoitotoimenpiteitä. Perinenniityt ja pientareet tulisi säilyttää ja niiden monimuotoisuutta ylläpitää. Vieraslajien torjuminen ja poistaminen on tärkeää (ja kaupungin vastuulla). Kirkkaasti valaistuja ja kantavuudeltaan ylimitoitettuja ulkoiluväyliä ei tarvita joka paikkaan. Luontopolkujen ei tarvitse olla raskaalle huoltokalustolle mitoitettuja metsäautoteitä. Pimeys kuuluu öiseen metsään - metsän eläimillä on siihen oikeus ja tarve.

8. Pystyvätkö asukkaat ja sidosryhmät mielestänne vaikuttamaan metsien ja niittyjen hoitoon? Miten? Miten haluaisitte vaikuttamisen tapahtuvan? *

Asukkaiden vaikutusmahdollisuus on kiinni tiedottamisen tasosta. Sidosryhmille toimii hyvin sähköpostitse tapahtuva tiedottaminen, mutta tiedotusta on silti syytä lisätä paikkoihin, jotka ovat asukkaiden tavoitettavissa. Esim kirjastot, ilmoitustaulut jne. ☐

Toisinaan tuntuu, että jokainen yksittäinenkin toive uuden latu- tai tiepohjayhteyden rakentamisesta toteutetaan pikaisesti, vailla kokonaisnäkemystä siitä, että myös rakentamattomia kolkkia tulee metsiin jättää. Metsän eläimillä on oikeutensa metsään. ☐

Yhdistyksemme on aktiivisesti pyrkinyt vaikuttamaan mm. metsänhoitosuunnitelmiin, vaihtelevalla menestyksellä, mutta viime aikoina jo melko hyvässä vuorovaikutuksessa. Toivomme tämän jatkuvan.

Toiveet ja ehdotukset tärkeiksi näkemillenne metsä- ja niittykohteille

Suunnittelualueen raja- ja punaisella viivalla ja kaupungin hallinnoimat metsät ja niityt vihreällä täytöllä.

9. Mitä Keski-Espoon metsä- ja niittykohteita tai aluekokonaisuuksia pidätte erityisen tärkeinä tai huomionarvoisina? *

Näkinmetsän viheryhteys ja Mikkelän alueen pienet metsät ☐

Kaupunginkallion jyrkkä metsäinen rinne ☐

Espoonjoen varsi ja Kuninkaantien pientareet ☐

Mankinjoen varsi ☐

Keskuspuiston rajojen ulkopuolelle jäävät metsäalueet ☐

Vantinkorven pohjoispuolen niittyalueet ☐

Erillisenä liitteenä toimitamme Näkinmetsän alueen lajihavaintoja excel-aulukkona. ☐

10. Mikä tekee näistä kohteista tai alueista erityisiä? *

Viheryhteydet Näkinmetsän ja Mikkelän välillä ja niistä muualla, sekä Kaupunginkallion kapea metsäyhteys ovat tärkeitä säilyttää. Pirstoutuneessa ympäristössä elävä metsälajisto tarvitsee säilyäkseen puustoisia yhteysväyliä, vaikka ne rakentamisen paineessa ovat moniaalla puristuneet jo huolestuttavan kapeiksi. ☐

Mankinjoen ja Espoonjoen varsi ja Kuninkaantien varsi sekä Vantinkorven pohjoispuolen niittyalueet muodostavat erittäin arvokkaan kulttuurimaisemakokonaisuuden, jonka eri alueilla perinneympäristöjen lajistollista monimuotoisuutta tulisi oikeanlaisilla hoitotoimilla ylläpitää ja kehittää.

11. Onko näiden kohteiden tai alueiden tavoitetilalle tai hoidolle teillä jotain toivomuksia? *

Metsien tulisi pääosin antaa kehittyä kohti varttuvan metsän luonnontilaa. Metsien käsittelyn tavat ovat edelleen melko lailla talousmetsien hoidon periaatteiden mukaisia (alaharvennukset, "monimuotoisuutta" lisäävät pienaukot ja "erirakenteisuuden lisääminen" ylispuiden poistolla jne). Kaupungin metsille ei tulisi asettaa puuntuotannollisia tavoitteita. Vanhan luonnonmetsän ekologiset ja luonnonkauneuden arvot ovat kokonaisuus, joka nuorten talousmetsien Suomessa on outoa ja vierasta useimmille kansalaisille. Siihen tulisi opastaa ja kouluttaa niin metsäammattilaisia kuin virkistyskäyttäjäkkin. Metsäryteikkö ei ole ryteikkö vaan lintutiheikkö, lahopuu on lajistollisesti metsän arvokkainta puustoa. □

Pienpuuston harvennusta näkyvyyden parantamiseksi ja vaarallisten puuyksilöiden kaatoja tulisi tehdä vain välttämättömän näkyvyyden ja turvallisuuden parantamiseksi ulkoilureittien ja teiden välittömässä läheisyydessä, ja kaadetut rungot tulisi jättää maastoon lahopuuksi. Puu- ja pensaskerroksen vieraslajeja (tuomipihlajat, terttuselja, angervot, pihtakuuset ym) voidaan raivata tarpeen mukaan. □

Ulkoilupaineen kasvaessa metsäluonnon kulutus on vääjäämätön kehityssuunta. Ulkoilun ohjaaminen reiteille on tarpeen, mutta reittien rakentamisessa saati niiden valaistuksessa ei saa mennä liiallisuuksiin. □

Avoimien kulttuuriympäristöjen hoidolla on kaksi päätavoitetta: toisaalta perinneympäristöjen biologisen monimuotoisuuden ylläpito ja kehittäminen, ja toisaalta vanhan kulttuurimaiseman vaihtelevuuden ja viehättävyyden, eli maiseman kauneusarvojen säilyttäminen. Kiireellinen ja jatkuvaa työtä vaativa tehtävä on vieraslajien torjunta, joka kuuluu kaupungin velvollisuuksiin. Avoimissa ympäristöissä pahimpia ovat vahvoja juuristoja kasvattavat lupiini ja paikoin kurturuus, joiden poistaminen vaatii raskasta työtä. Niittyjen ekologisen luonnonhoidon tärkein menetelmä on niitto ja niittojätteen korjaaminen pois, jolloin liiallinen rehevyys vähitellen alenee, ja lajisto monipuolistuu. Hyvin heinittyneillä niityillä toimenpide voidaan toistaa muutamaan kertaan kesässä, mutta runsaslajisilla kukkaniityillä vain kerran loppukesästä. Tässä tarvitaan kuvioiden tilan kartoitusta, ymmärrystä tavoitteista ja tarkat kohdekohtaiset ohjeistukset. □

Kun suunnittelualuetta kaikilta puolin rajaavat massiiviset liikenneväylät (rantarata, Kehä III ja Turunväylä), on vielä mainittava ekologisten yhteyksien parantaminen niiden poikki hyvin suunnitelluilla riistasilloilla ja -tunneleilla.

Arvokysely (strukturoitu arvottaminen - Cumulative voting -menetelmällä)

12. Arvioitko Keski-Espoon metsiä ja niittyjä kokonaisuutena vai jotain tiettyä aluetta Keski-Espoon alueella? *

Kokonaisuutena

13. Täyttäkää seuraava taulukko, jossa arvioit metsien tarjoamien erilaisten palvelujen arvojen suhdetta toisiinsa (korkeampi luku tarkoittaa korkeampaa arvoa, sarakkeen laatikoiden lukujen yhteissumman täytyy olla 100). Arvioikaa toteutunut nykytila ja toivottu tila erikseen.

Nykyinen palvelujen arvo *

Luonnon monimuotoisuus	30
Ulkoilu- ja virkistyskäyttö	15
Maisema- ja kulttuuri	10
Taloudellinen tuotto	30
Muut palvelut (esim. meluntorjunta, näkösuoja, ilmanpuhdistus, vedenpidätyskyky jne.)	15

Toivottu palvelujen arvo *

Luonnon monimuotoisuus	40
Ulkoilu- ja virkistyskäyttö	25
Maisema- ja kulttuuri	20
Taloudellinen tuotto	0
Muut palvelut (esim. meluntorjunta, näkösuoja, ilmanpuhdistus, vedenpidätyskyky jne.)	15

14. Perustelkaa arvionne. Miten toivottuun palveluiden arvoon pääseminen muuttaisi palvelujen painoarvoja?

Puuntuotannollinen metsätalous ei ole tärkeää kaupungin taloudelle (onko nettotuottoa ollenkaan?). Sen sijaan metsäluonnon virkistys- ja keräilytuotearvot ovat kaupunkilaisten asumisviihtyvyyden, ulkoilun tuottamien terveyshyötyjen ja yleisen henkisen hyvinvoinnin kannalta keskeinen luonnonvara. Maankäytön suunnittelussa tämä tulisi täysimääräisesti ottaa huomioon, vaikka metsän hyötyjä ei euromääräisesti osata kattavasti budjetoida.

15. Täyttäkää seuraava taulukko, jossa arvioitte niittyjen tarjoamien erilaisten palvelujen painoarvojen suhdetta toisiinsa (korkeampi luku tarkoittaa korkeampaa arvoa, sarakkeen laatikoiden lukujen yhteissumman täytyy olla 100). Arvioikaa toteutunut nykytila ja toivottu tila erikseen.

Nykyinen palvelujen arvo *

Luonnon monimuotoisuus	10
Ulkoilu- ja virkistyskäyttö	20
Maisema- ja kulttuuri	20
Taloudellinen tuotto	50
Muut palvelut (esim. meluntorjunta, näkösuoja, ilmanpuhdistus, vedenpidätyskyky jne.)	0

Toivottu palvelujen arvo *

Luonnon monimuotoisuus	40
Ulkoilu- ja virkistyskäyttö	20
Maisema- ja kulttuuri	30
Taloudellinen tuotto	0
Muut palvelut (esim. meluntorjunta, näkösuoja, ilmanpuhdistus, vedenpidätyskyky jne.)	10

16. Perustelkaa arvionne. Miten toivottuun palveluiden arvoon pääseminen muuttaisi palvelujen painoarvoja? *

Niittyjen taloudellinen hyöty on nimenomaan niiden _potentiaali_ muun maankäytön reservinä (rakentaminen, liikenne- ja infraväylät jne. Pääosin kaupungin niityt ovat entisiä peltoja, joten ne ovat nykyisellään tarpeettoman reheviä ja lajistoltaan erittäin yksipuolisia heinämaita. Ekologinen luonnonhoito, eli niitoksen korjuu ja kompostointi (muun viherrakentamisen tarpeisiin), on välttämätöntä liikojen ravinteiden poistamiseksi, jolloin niittyjen ekologinen laatu kohenee monimuotoisuuden ja maisema- ja virkistysarvojen hyödyksi.

17. Nykyinen Espoon kaupungin metsien ja niittyjen hoito Keski-Espoon alueella toivomiesi arvojen tuottamisen suhteen saa teiltä kouluarvosanan. *

18. Perustelkaa antamanne arvosana tähän *

Liikaa metsänhoidollisia toimenpiteitä, siellä missä niitä ei olisi tarvittu ollenkaan. Vieraslajien torjunta lyöty täysin laimin. Lupiini lienee pahin avoimien ympäristöjen valtaaja nykyisellään.